

Obsah

1. Vývoj psychologického myšlení	5
1.1 Psychologické myšlení ve starověkém Egyptě, Indii a Číně	6
1.2 Antická psychologie	6
1.3 Arabská psychologie	7
1.4 Psychologické názory v křesťanství	8
1.5 Psychologické myšlení v 16.–19. stol.	8
1.6 Vědecká psychologie 19. stol.	10
1.7 Psychologie 20.–21. stol.	11
1.7.1 Behaviorismus	11
1.7.2 Gestaltismus (tvarová psychologie)	12
1.7.3 Psychoanalýza (hlubinná psychologie)	13
1.7.4 Humanistická psychologie	17
1.7.5 Transpersonální a kognitivní psychologie	19
2. Úvod do psychologie a sociologie	25
2.1 Předmět zkoumání psychologie	26
2.2 Postavení v systému ostatních věd, psychologické disciplíny	27
2.3 Manažerská psychologie	28
2.3.1 Vztah člověk a práce	28
2.3.2 Vztah člověk a stroj	28
2.3.3 Vztah člověk a člověk (popř. lidé)	29
2.4 Metody psychologie a jejich využití v manažerské praxi	30
2.4.1 Základní charakteristiky psychologických metod v manažerské praxi	30
2.4.2 Metody v manažerské praxi	30
2.4.3 Etika při práci s metodami v manažerské praxi	36
2.5 Historie, předmět a základní pojmy sociologie	37
2.5.1 Historie a předmět sociologie	37
2.5.2 Základní pojmy sociologie	38
3. Osobnost, její struktura a dynamika	45
3.1 Osobnost	46
3.1.1 Pojem osobnost	46
3.1.2 Faktory utváření osobnosti	46
3.1.3 Vývoj a formování osobnosti	47

3.2	Teorie osobnosti	49
3.2.1	Kvantitativní pojetí osobnosti	49
3.2.2	Kvalitativní pojetí osobnosti	49
3.3	Struktura osobnosti	52
3.3.1	Schopnosti	52
3.3.2	Rysy osobnosti	56
3.3.3	Temperament	57
3.3.4	Charakter	60
3.3.5	Osobnost manažera	62
3.4	Dynamika osobnosti	63
3.4.1	Motivace	63
3.4.2	Motiv	64
3.4.3	Motivační profil	65
3.4.4	Zdroje motivace	66
3.4.5	Obecné teorie motivace	70
3.4.6	Dynamika motivace	74
3.5	Stres	78
3.5.1	Obecná definice stresu	78
3.5.2	Stresová reakce	78
3.5.3	Stresory	79
3.5.4	Zvládání zátěže – coping	81
3.5.5	Workoholismus	83
3.5.6	Syndrom vyhoření	84
3.5.7	Mentální hygiena	86

4. Pracovní jednání 93

4.1	Pracovní činnost	94
4.1.1	Postoje k práci	95
4.1.2	Kompetence	96
4.2	Výkon	97
4.3	Výkonová motivace a aspirační úroveň	99
4.3.1	Výkonová motivace	99
4.3.2	Aspirace, aspirační úroveň	100
4.4	Specifické teorie motivace pracovního jednání	101
4.4.1	Dvoufaktorová teorie motivace Fredericka Herzberga	101
4.4.2	Teorie kompetence	103
4.4.3	Teorie expektance	104
4.4.4	Teorie spravedlnosti (rovnováhy)	104
4.4.5	Teorie X a Y a teorie cukru a biče	105

5. Komunikace	111
5.1 Sociální percepce	113
5.2 Sociální komunikace	115
5.2.1 Proces komunikace	115
5.2.2 Typy komunikace	118
5.3 Konflikty a vztahy na pracovišti	119
5.3.1 Konflikty na interpersonální úrovni	119
5.3.2 Konflikty na organizační úrovni	122
5.4 Asertivita	124
5.4.1 Definice asertivity	124
5.4.2 Asertivní práva	126
5.4.3 Manipulace	127
5.4.4 Asertivní techniky	127
6. Sociální a pracovní skupiny, pracovní týmy	133
6.1 Sociální skupiny	134
6.2 Pracovní skupiny	136
6.2.1 Znaký pracovní skupiny a její vývoj	136
6.2.2 Pracovní pozice a role	137
6.2.3 Sociální normy	140
6.2.4 Dynamika pracovní skupiny	141
6.3 Pracovní tým	144
6.3.1 Znaký pracovního týmu	144
6.3.2 Utváření a dynamika pracovních týmů	144
6.3.3 Týmové role	145
6.3.4 Výhody a nevýhody týmové práce	146
6.4 Mobbing	147
7. Psychologie v personálním řízení	153
7.1 Nábor a výběr pracovníků	155
7.2 Adaptace pracovníků	156
7.3 Řízení výkonnosti a hodnocení pracovníků	158
7.4 Stimulace pracovníků	159
7.4.1 Proces stimulace	159
7.4.2 Stimulační prostředky	160
7.4.3 Oblasti stimulace	164
7.4.4 Spokojenost pracovníků	164
7.4.5 Specifika zjišťování pracovní motivace a spokojenosti	166
7.4.6 Motivační program podniku	167

7.5	Vzdělávání pracovníků	169
7.6	Profesní kariéra	171
7.7	Uvolňování pracovníků	172

8. Organizační kultura **177**

8.1	Pojem kultura	178
8.2	Organizační kultura	179
8.2.1	Základní charakteristiky organizační kultury	179
8.2.2	Organizační kultura, organizační identita	179
8.2.3	Struktura organizační kultury	180
8.2.4	Síla organizační kultury	182
8.2.5	Typologie organizační kultury	183
8.2.6	Dynamika organizační kultury	184
8.3	Zaměstnanec a organizační kultura	186
8.3.1	Nový zaměstnanec a organizační kultura	186
8.3.2	Adaptace nových zaměstnanců na organizační kulturu	186
8.3.3	Adaptovaný zaměstnanec a organizační kultura	187
8.3.4	Vedení lidí a organizační kultura	188

Přílohy

Literatura	192
Vzorové testy	194